

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

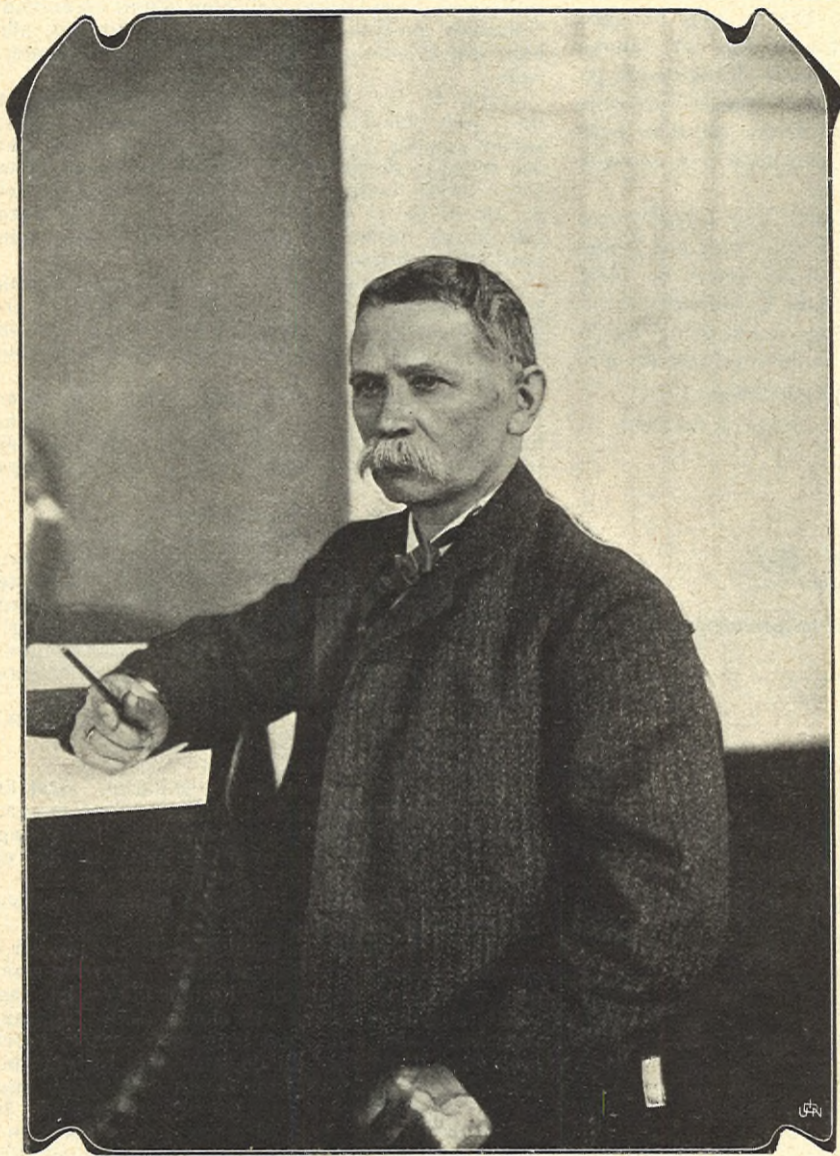

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR KVINNAN OCH HEMMET

HUFVUDREDAKTÖR OCH ANSV. UTGIFVARE: FRITHIOF HELLBERG.

ARKITEKTEN MARTIN NYROP. FOTO FÖR IDUN AF HOFFOTOGRAF A. BLOMBERG.

EN RÅDHUSARKITEKT.

SVERIGES HUFVUDSTAD växer så hastigt ur kläderna, att dess fäder ej på långt när hinna anskaffa nya skrudar åt de i utveckling stadda lemmanne. Våra torg och gator ropa på utvidgning, våra hamnar likaså, den enorma järnvägstrafiken behöfver en ny hufvudstation och nya spår för att ej pressas in mellan husraderna eller åstadkomma blockad af alla kringliggande småstationer, och lagens och ordningens handhafvare kräfvat ett nytt rådhus i stället för det gamla Bondeska palatsets barockbyggnad vid Riddarhustorget m. m. m. m.

Stockholms rådhusfråga är tämligen gammal, liksom alla vitala kommunalfrågor i Birger Jarls stad. Det är ålderdomens tröga betänksamhet plus de enskilda intressenas tillgodoseende, som, skam till sägandes, behärska vårt lands största samhälle.

utlandet med akademiens resestipendium. Hemkommen, anställdes han som lärare vid akademiens byggnadsskola, och han åtnjöt redan då så stort anseende hos de yngre arkitekterna, att desse betraktade honom som sin förebild.

Sitt nu vida gående rykte som en af sin samtids allra yppersta arkitekter har han vunnit genom uppförandet af Köpenhamns nya rådhus, hvilket utan öfverdrift är att räkna till förra seklets konstnärligaste byggnadsverk i Europa.

Hvar och en för vår hufvudstads förskönanande intresserad kan därför känna enbart tillfredsställelse öfver att en så djup och fantasirik konstnär som arkitekten Nyrop blifvit satt i tillfälle att säga sitt mycket vägan- de ord vid granskningen af de föreliggande byggnadsföretagen. Däri ligger för Stockholm en garanti, att såväl skönhetskraften som de praktiska behoven skola bli fullt tillgodosedda vid uppförandet af det nya rådhuset.

Beträffande platsen för det nya rådhuset ha, som bekant, föreslagits än den forna eldkvarnstromten på Kungsholmen, än en tomt vid Hötorget m. fl.

Täfflingsritningarna till det nya rådhuset föreligga nu, och en kommitté, i hvilken äfven inkallats den berömde danske arkitekten Martin Nyrop, Köpenhamns nya rådhus' genialiske skapare, är f. n. sysselsatt med de olika förslagens granskning.

Kommittén har fått sig lokal upplåten i det gamla centralposthusets lokaler vid Rödbodtorget, och det var där vi härom dagen trängde in med Idunskameran, trots de hermetiskt stängda dörrarna, och tog den bild af arkitekten Nyrop vid arbetsbordet, våra läsare återfinna här bredvid.

Martin Nyrop är född vid den lilla danska staden Ringkjöbing 1849, utbildade sig vid konstakademien i Köpenhamn, vann båda dess guldmedaljer och vistades sedan tre år i

LAURA KIELER.

I MIDNATSSOLENS land, höit oppe i norsk Finmarken er fru Kieler födt i året 1849. Hendes forældre var: foged Smith-Pettersen (von Fyren) og Anna Kierulf-Müller, begge sjælelig rigt udstuede mennesker. Morens inderlige og ideelt anlagte natur har övet stor inflydelse på datterens, men også efter faren, den glimrende selskabsmand og imponerende personlighed, har hun taget en god arv i den energi, det moralske mod og det »savoir vivre», hvormed hun er optrådt såvel på forfatterbanen som på sine tournéer som foredragsholderske. Hun har i et par af sine böger med stor sandruhed og den kjærligste forståelse skildret sine forældre. Hendes liv og virksomhed som modern kvinde er ikke faldet der, hvor hun trådte sine börnesko. Nu er fru Kieler en dansk kvinde, siden 1873 har hun havt sit hjem i det vakre Fredriksborg på Sjælland som overlærer KIELERs hustru. Allerede som ganske ung droges hendes sind mod Danmark, og da hun første gang så landet, følte hun sig straks ganske anderledes hjemme der end i Norge, som hun ju må kalde sit fødeland og holder af som sådant. Men, siger hun selv, Danmark er mit fædreland. Det er blodets hemmelighedsfulde bånd, som binder hende til de danske sletter og dets folk. Hun har nemlig foruden norsk, svensk og fransk, overveiende dansk blod i sine årer. Det er dette, som næst hendes varme hjerte

LAURA KIELER.

og intelligens, forklarer den opofrende kjærlighed hun nærer til og den dybe forståelse hun har for de ulykkelige Sönderjyders sag. Det er dette, som har åbnet hendes öjne for nödvendigheden af et vækkende ord til Danmarks ungdom, der holdt på helt at glemme, hvad der skede ved Dybböl og på Als i det skjæbnesvangre år 1864 — holdt på at glemme hvad fædrelandet krævede af den. De undertrykte Sönderjyders sag er det hun med iver og glöd har forfægtet i de senere år, i det hun har holdt ikke mindre end 500 foredrag rundt om i Danmark, hösten 1898 i Norge og, hvis jeg ikke husker feil, i Stockholm i året 1900. Man har i anerkjendelse af hendes betydningsfulde arbeide i den sönderjydske sag i Danmark valgt hende til medlem af overbestyrelsen for de samvirkende sönderjydske foreninger. Hun har i denne egenskab skabt en særlig national bevægelse blant danske kvinder till støtte för Sönderjyderne. Sin store interesse for ethnologien og for de undertrykte folks ret har fru Kieler indsugget i sine börneår oppe i Finmarksbyen, hvor hendes börnepige var en kvæn, hendes legekammerater dels norske, dels lappiske börn og hvor hon på russiske skipperes knæ hørte russiske eventyr fortælle. Som det tidigt modne og iagttagende börn måtte hun lægge mærke till disse ulige folks ulige måde at være på. Forskjellige var de og forskjellige blev de lige till de lagdes i graven. Hvor hun senere har færdedes, der har nationale spørgsmål trængt sig i forgrunden. Og hun er vidtbereist. Hendes vei har fört hende hele Tyskland over, till Elsass, gjennem Schweiz og Italien. Med den danske stats stipendium representerte hun Danmark ved kvindekongressen i Chicago udstillingsommeren 1894. For at studere nationalitetens vedhængen hos emigranterne gjennemreiste hun Nordamerika till Stille havet og senere har hun gjæstet England. Som forfatterinde debuterede fru Kieler ikke ældre end 17 år og med intet ringere end et fortsættelseskapitel til Ibsens „Brand“ under navn af „Brands dötter“. Att gi sig ikast med en slig opgave og löse den såvidt tilfredsstillende som hun gjorde det, måtte give løfter, og gjennem flerheden af hendes senere arbeider viser det sig da også hvilken fantasifuld og begavet natur hun er. De fleste af hendes böger henter sine emner fra Norge, fra Finmarken, og lapperens liv. Også her er hun inde på de undertrykte folks ret — bebreider, og det med rette, nordmændene deres fremfærd med Lapperne. De senere böger er helt danske og et varmt og gribende indlæg i Sönderjydernes sag. De to sidste: „Sönderjydske börn“ og „Dit folk skal være mit folk“ (en ægteskabssaga fra Sönderjylland), står visselig höiest af hvad hun har skrevet, og det ikke alene ved den mere nögterne, men derfor ikke mindre gribende fortællemåde, men også og mest på grund af at det centrale i hendes lifsarbeide udad her får sit vakreste og mest intense udtryk.

Ingen skandinav burde nægte sig nydelsen af at læse hendes „Sönderjydske börn“. De små helteskikkelser dernede fra Sönderjyllands blodbestænkede jord er tegnet efter levende model, og fortællingerne, helt igjennem første rangs kunst, lokker tårer i öinene på både store og små. Fremhæves bör „Danebrogskorset“, „Ich bin kein Preusse“ og „Krigergravene“. For denne bog har fru Kieler modtaget en varm takkeskrivelse fra dronning Alexandra af England. Den er oversat till flere sprog, også till russisk i tsarens eget organ.

Vil man få et levende begreb om, hvorledes den starkeres ræt kan gjøre sig gjældende

overfor den overvundne, hvorledes den kan gribe ind i, forgifte og oplöse selv de intimeste forhold, da vil ovennævnte „ægteskabs saga“ give et virkelighedstro billede deraf, et billede, som ikke giver skildringerne af de finlandske undertrykkelser noget efter. Den konflikt, som danner bogens midpunkt er, også interresant nok: vanskeligheden ved, ja det fast umulige i at forene de to modstridende poler, fædrelandskjærligheden, en nedarvet og på samme tid selverhvervet og selvbevidst kjærlighed till sit undertrykte land og den erotiske kjærlighed i form af elskov till en mand, som tilhører fjendens folk. Konflikten löses ikke trods den bedste vilje fra begge sider, der fører ingen bro over den dybe klöft, som nationaliteten her skjærer ind i dette ægte pars livsforhold. Bogen gjør os også bekjendt med repræsentanter for det danske folk, der kan stå som lysende forebilleder på offervillighed og udholdenhed i beske lidelsens tider, som lysende forebilleder på den ægte fædrelandskjærlighed, nogen hver i vore dage kan have lidt skibbrud på.

Hermed være fru Kieler ikke introduceret i Sverig, nei, det behöves ikke, hun har længe havt venner der, har jo også været en ivrig medvirkende till den nordiske kvindekorespondensens tilbliven, men bragt i erindring og på det varmeste anbefalet som en forfatterinde fuldt værdig at gjøre bekjendtskab med.

ELISA KIELLAND.

GLÖM EJ

att i god tid förnya kvartalsprenumerationen!

TIDIG VÅR.

VÅRVINTERDAGEN skymmer,
skugglätt och varselblå.
Nyet är tändt öfver bergen,
och skarföret fryser på.
Dunkelrödt ur ett fönster
glimmar lågornas lek,
men öfver den svarta skogen
är luften vårlig och blek.

Skidorna glida på skaren
lätt utan väg och spår
in mellan granarnas stammar,
där skymningen skuggblå står.
Vingeslagen ha tystnat,
och kvällen blir stjärnljus och sval,
och ned mot de svarta bergen
glider månskärnan smal.

Känner du våren därinne,
en natt utan färger och ljud?
Skarhvit och bidande stilla
med starka aningars bud
om den eviga längtan, som vaknat
i lifvets stelnade flod,
om den lifstörst, som stiger och strömmar
i skogarnes hvita blod.

STI HÖG.

Fru EVAS HUSHÅLLSPENNINGAR. EN LITEN EKONOMISK STUDIE FÖR IDUN AF ANN Y.

MEDE en obeskriflig känsla af tillfredsställelse inträdde notarien Rikard Stening i sin egen lilla våning, där hans egen kära gumma välkomnade honom och där middagsbordet stod färdigdukadt med sina visserligen enkla, men dock smakliga och närande rätter. Det trägna arbetet på kontoret och den långa vägen därifrån hade gjort honom både trött och hungrig. Man satte sig genast till bords och notarien gjorde verkligen all heder åt anrättningarna. När måltiden var slut, tog han sin hustrus arm och förde henne in i »herrns rum», där de vanligen brukade tillbringa de lediga eftermiddagstimmarne. I den lilla hörsoffan, där de nu slagit sig ned, hade mången viktig sak rörande hus och hem blifvit afhandlad. Notariens ansikte riktigt sken af belåtenhet, när han, smekande sin hustrus små hvita händer, sade:

»Det är bra härligt ändå att hafva ett eget litet hem och därtill en liten rar gumma — just sådan som du, Eva — som håller detta hem varmt och trefligt och för öfrigt pysslar om en på bästa sätt. Visste blott mina kamrater, hur härligt det är, allt detta, så skulle hvar enda en af dem vara gift innan årets slut. — Men du är så tyst, min vän! Hvad fattas dig?»

Fru Eva tvekade en stund. Hvarför skulle hon just nu omtala sitt bekymmer? Hon visste af erfarenhet, att Rikards panna skulle mulna och hon önskade helst se honom så strålande glad, som han nu var.

»Det måste vara riksviktiga saker, du tänker på,» sade notarien och såg in i sin hustrus tankfulla ansikte. »Låt mig nu få höra, hvad du har på hjärtat; kanske det är något jag kan hjälpa dig med.»

»Men om du blir missnöjd då?»

»Jag skall ej bli missnöjd, det lofvar jag.»

»Jo, ser du, Rikard, mina hushållspengar äro slut och jag har två mindre räkningar, som måste betalas innan veckans slut, och så behöfver jag »torgpengar» tills om lördag. Det är så tråkigt, att jag skall behöfva be om extra hushållspengar hvarje månad, men jag får ej de ordinarie hundra kronorna att räcka till.»

»Hur mycket behöfver du nu?» frågade notarien, som i hast blifvit helt allvarsam.

»Tjugufem kronor.»

Notarien räckte sin hustru sedlarne. »Det är allt hvad jag har,» sade han, »och dessa pengar hade jag ämnat åt min skraddare som afbetalning på kostymen, som jag nyss fått, men det blir ej annan råd, än att han får vänta.»

»Har du så ondt om pengar,» utbrast fru Eva bestört, »det visste jag ej.»

»Jag har verkligen mycket ondt om pengar,» medgaf notarien. »Mina inkomster äro för små, och utgifterna för stora. Redan länge har jag tänkt klargöra för dig vår ekonomiska ställning, men har dragit mig i det längsta för att ej i otid oro dig. Nu måste du dock få reda på våra utgifter och inkomster, kanske du kan hjälpa mig att få dem att gå ihop. Du vet, att min lön är 2,500 kronor per år. Våra tre rum och kök betinga en hyra af 500 kronor, veden går till 100 kronor, jungfruns lön till 200 kronor samt skatterna till 200 kronor, hvilket tillsammans utgör 1,000 kronor per år. Om man därtill lägger de 100 kronor, som äro beräknade till hushållspengar per månad, så går summan upp till 2,200 kronor per år, och återstår då af min lön endast 300 kronor till kläder, lektyr, nöjen m. m. Nu händer dock ofta, som du vet, att dessa 100 kronor i månaden ej räcka till hushållspengar, utan jag måste ta af de s. k. klädpengarne, som snart nog krympa samman rätt betydligt. Kläder kunna vi dock ej undvara, och vi måste således skuldsätta oss, om du ej kan spara in något af hushållspengarne. Tror du ej, min vän, att detta senare skulle kunna gå för sig, eller hur?»

»O, Rikard, jag har försökt spara, men det går ej,» svarade fru Eva, djupt bedröfvad, »och att själf förtjäna någon slant är lika omöjligt för mig. Hvad skola vi taga oss till?»

»Stackars min Eva,» sade notarien och drog sin hustru till sig och smekte ömt hennes ljusa hår. »Du får lida för att jag i tanklöshet gick åstad och gifte mig, innan jag fått nog stora inkomster för att kunna underhålla familj och hem. Det var nog många som rådde mig att vänta, men jag ville ej lyda deras råd. Nu kan emellertid saken ej ändras och vi få försöka streta oss igenom, så godt vi förmå.»

»Om jag skulle försöka att reda mig utan jungfru,» sade fru Eva tveksamt.

MELLINS FOOD af Läkarekåren erkändt bästa näringsmedel för barn och sjuka.

Finnes på Apoteken samt hos Specialhandlarna.
OF gratis och franko från Axel Lennstrand. GEFLE.

**Lanolin-
Sana-Tvål.**

garanterad ren, neutral,
mild och öfverfet.

Bästa Barntvål!

23 öre st.

Grumme & Son
Stockholm.

»Minns du ej att vi talade om vår ekonomiska ställning och du bad mig hushålla förståndigare?»
»Gjorde jag?» sporde notarien med låtsad förvåning. »I så fall har du snällt uppfyllt min önskan, ty jag har fått behålla mina klädpengar under dessa månader.»

»Jag har gjort mer än så,» triumferade fru Eva, »se här hvad jag har.» Hon räcker sin man en mindre sedelbunt.

»Hvarifrån har du fått dessa pengar?» frågade notarien förvånad, »det är ju hela hundra kronor.»

»Dem har jag sparat in på hushållspengarne, därigenom att vi, jag och min jungfru, lärt oss att undvara främmande människors hjälp i hushållet,» svarade fru Eva stolt.

»Du är den präktigaste lilla hustru i världen,» utbrast notarien förtjust och kysste sin Evas leende mun. »Nu behöfva vi ej sörja för framtiden, ty med en sådan hushållning reda vi oss godt på den lön jag nu har. När vi få mer pengar, kunna vi äfven tänka på att roa oss, och hvem vet, om vi ej till och med få råd att beskåda det sköna Italien, som du alltid så mycket längtat efter.»

»O, det blefve lön nog för min möda,» utropade fru Eva hänryckt. »Nu måste jag dock ha tio kronor att ge min duktiga hjälprea i köket som belöning för hennes flit.»

FRÅN HIDINGEBRO TILL KLUNKHYTTAN. VINTERBILD FRÅN NERIKE.

HIDINGEBRO! Det är klang i detta gamla namn, och det är klang i Svartåns mörka, strida vattenmassor, som i tungt allvar forsa fram under bron och drifva hjulen i den intill ån så pittoreskt belägna Hidingebro.

Här nere på slättbygden har snön hopat sig i massor. De meterhöga vallarna å ömse sidor om vägen, uppkastade af mäktiga snöplogar, som gått fram med åtta parhästar, ha förändrat den breda bekväma landsvägen till en lång, enformig vintergata, som slutar i en krök långt borta, där skogen tar vid.

Utsikten öfver bygden är afstängd af snövallarna. Man lutar sig bekvämt tillbaka i den breda korgslädan, kryper in i pälsen, mjukt och varmt, under det nästippens färg symboliserar vinterdagens köld, hvilken ett sparsamt solljus förgäfves söker lindra.

Till afbrott i enformigheten är vägen försedd med talrika »dälpor», i hvilka hästen dyker ned och för slädens invånare åstadkommer underliga gymnastiska rörelser, under hvilka ömsom näsan är i en otreflig kontakt med hästsvansen, ömsom nacken dunkar i maggropen på den å baksätet balanserande kusken.

Under intrycket af dessa rörelser förvandlas vägen till ett gungande haf. Då och då segla vi förbi insnöade stugor, där endast ytterdörren är synlig med sina å

ömse sidor paraderande enar, den enda färg, som jämte skogen i fonden afbryter snöns blåhvita enformighet.

Vägen bär uppför; vi passera den vackra imponerande Hidingekyrka, som med sin enkla gotik, sitt höga smärta torn och sin ljusgrå fasad skänker landskapet en alldeles särskild stämning.

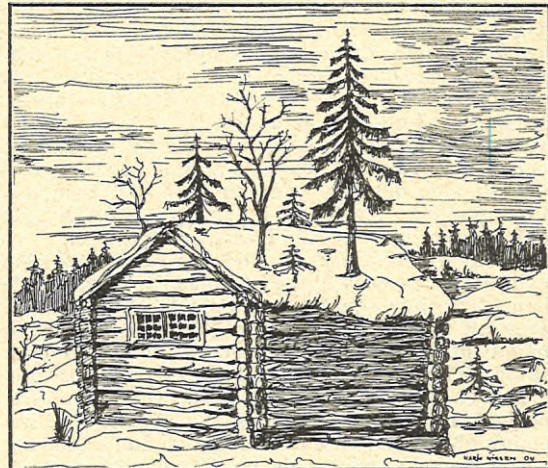
Upp i kilsalperna, i en vrå bland bergen, ligger Lekhytteby, en gammal bergslagsby med sina minnen från femtonhundratalet. I omedelbar närhet af det lilla samhället reser sig Lekhytteklint och skådar med majestätiskt lugn vida ut öfver sjön Leken och den omgifvande neijden.

Från landsvägen, som delar »byn» i två delar, har man utsikt öfver de på tre sidor kringbyggda gårdarne. Dessa träbyggnader tilldraga sig intresse, synnerligast genom de lustiga krumelurer och utskärningar i fornsvensk stil, hvarmed ingångsdörrar och fönsterfoder äro utsirade. Därtill komma femtonhundratalets svalgångsbyggnader med meterhöga trösklar och timmerstockar, till hvilka våra dagar ej kunna uppvisa maken. Alla dessa rödmålade byggnader ha måleriska omgifningar af skogklädda berg. Hvarthän man blickar, öppna sig briljanta vyer öfver en äkta svensk bergslagsnatur.

Vägen häruppe garneras af några högst besynnerliga träd, hvilkas utseende är lika måleriskt som lustigt. Det är sekelgamla ask-, asp- och björkstammar, hvilka hvarje år beröfvas sina årgamla grenar jämte löf, som i torkadt tillstånd tjänstgöra som foder för fåren. Denna sed är urgammal, och trädens utseende har också blifvit därefter. Hämmade i sin naturliga tillväxt, ha stammarna under årens lopp vridit och buktat sig i de mest fantastiska former. Från en tre meter öfver marken belägen knutpunkt utstråla armtjocka grenar åt alla väderstreck, påminnande om stelnade jättebläckfiskar, hvilka fastnat i jorden och med sina långa armar gripa ut i rymden efter hjälp och räddning.

Människorna, som bygga och bo häruppe, se lyckliga och belåtna ut med sin gamla kultur, som ännu ej moderniserats genom telefongalgar eller telegrafstolpar. Långt i fjärran ligger postkontoret, och telefon är ett obekant ord för de flesta. Ja, måtte så få fortfara! Mätte denna fridlysta plats förskonas för nutidens prosaiska intrång. En telefongalge på en gammal ryggåstuga! Jag ryser vid tanken på en dylik vandalism.

Från Lekhytteby hämtade Axel Anrep materialet till sitt bekanta folklustspel »Neringarna», som med musik af Littmarck gjort

KOLBYGGNAD.

sin vandring öfver så många svenska scener. »Stor Joans» dotter är numera bosatt på för detta Lekhytte gästgivaregård, där man ej nekar en hungrig vandringsman ett godt mål mat mot ringa vedergällning, och bondspelmanen, f. d. soldaten Östings lilla rödmålade stuga ligger fortfarande gömd bakom trädgårdstappans fruktträd.

Från Lekhyttan går vägen förbi den fiskrika sjön Leken till Klunkhyttan, belägen i en bred dalsänka, genomströmmad af en å. Omgifna af skog och amfiteatraliska höjder, lyfta sig hyttelagets pagodliknande masugnbyggnader som imponerande representanter för det gamla bergsmanlivets id och företagsamhet. Nu ligger arbetet nere, under flere år har ej hyttan varit påblåst. Andra tider, andra seder! Järnmalmens hämtades förr i tiden från Nora bergslag. Malmen förvandlades så till tackjärn, som sändes ut i marknaden. Men transporten blef för dyrbar och omkostnaderna för stora. För ett par år sedan uttalade hyttelaget sin dom öfver hyttan — och Klunkhyttan tillhör en tid, som varit.

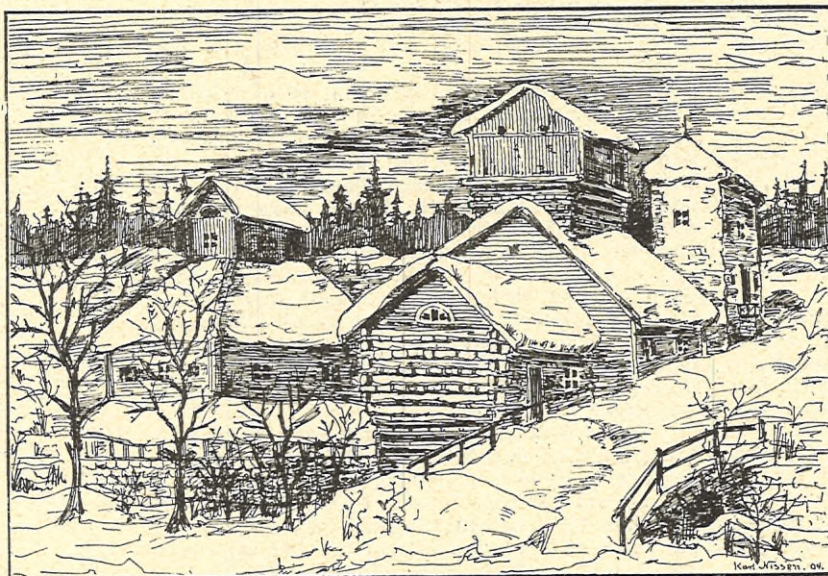
Det är med en egendomlig känsla man vandrar mellan dessa gamla byggnader, som gömma en hel värld af minnen, och det svider rakt ned i hjärtrötterna, när man tänker på, att med alla dessa byggnader, som snart äro ett minne blott, sjunker en bit gammal svensk kultur i grafven.

Vidstående skisser, hvilka jag nedritat i bister vinterköld, kunna endast gifva ett svagt intryck af dessa masugnars måleriska utseende och läge. Den yttre stommen är uppförd af liggande timmer och kullersten. Å de tjocka, gråstorfklädda taken på de gamla kolmagasinerna växa tjuguariga granar och andra trädslag.

I en vid båge kring hyttan ligga arbetarnes små pittoreska stugor. Till hälften insnöade, påminna de om hvita grafkullar öfver en hånsofven industri, som föll i striden mot nutidens rationella uppfinningar.

Ljudet från arbetarnes yxhugg, när de rifva de gamla byggnaderna, uppväcker långa hotande ekon från skogen. En rännil rusar fram mot åverkarne, vinden hvirflar upp snön, slungar den i tätta massor mot människor och djur och i dess sus höres naturens klagan, när sekelgamla minnen sjunka i grus och spillror.

KARL NISSEN.

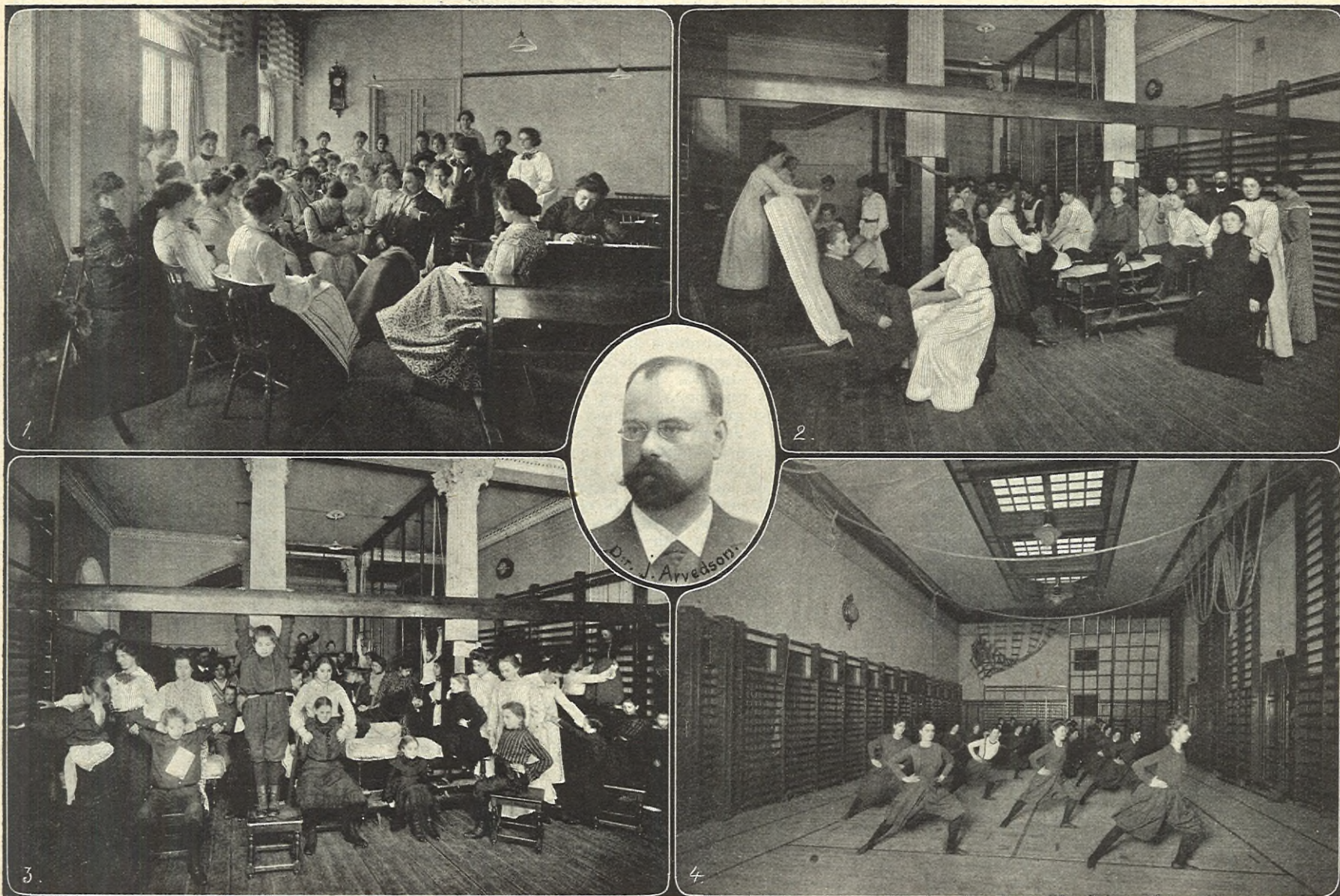

DE GAMLA MASUGNARNE VID KLUNKHYTTAN.

Verksamaste och mest styrkande näringsmedel för vuxna och barn. Med glänsande resultat förordadt af läkare- auktoriteter. Stärker nerverna och förhöjer kroppsbyggnadens alla delar.

SANATOGEN

Prospekt sändas gratis och franco genom Generalagenturen Josephson & Retelke, Göteborg. Erhålles å alla apotek och kemikalieaffärer. Tillverkare: BAUER & Co., Berlin. S.

FRÅN DOKTOR J. ARVEDSONS GYMNASSTISKA INSTITUT. FOTO FÖR IDUN AF A. BLOMBERG. 1. UNDERSÖKNING AF PATIENTER. 2. SJUKGYMNASSTIK FÖR KVINNLIGA PATIENTER. 3. GYMNASSTIK FÖR RYGGGRADSKRÖKNING. 4. PEDAGOGISK GYMNASSTIK.

kurs kunnat antagas, sålunda tillhoppa omkring 200, d. v. s. 33 $\frac{1}{3}$ % af samtliga sökande. Och han betonade jämväl att kvinnorna hade stått högst i numerären bland dem, som vägrats tillträde.

Han ansåg därför på goda skäl, att ett institut näppeligen kunde anses tillfyllest för utbildning af dem, som önska bli legitimerade sjukgymnaster, och att detsamma svårigen kunde tillgodose ens landets eget behof af kvinnliga sådana, sedan förtroendet till den gymnastiska behandlingsmetoden här i Sverige så väsentligt vuxit. Fara föreläge ock, att en mängd olegitimerade sjukgymnaster skulle genom sin yrkesutövning förvanska gymnastiken, enär de ej alltid hafva de förutsättningar, som erfordras för att den gymnastiska behandlingen skall medföra verklig nytta.

D:r A:s ansökan tillstyrktes i hufvudsak af Medicinalstyrelsen, som fann, att ett större antal praktiskt och teoretiskt väl utbildade sjukgymnaster än det, som dittills utexaminerats från Gymnastiska Centralinstitutet, vore i högsta grad af behovet påkalladt.

Man kunde tycka, att det tilltänkta institutet, efter sådana yttranden från högsta sakkunniga myndighet, skulle varit under tak. Men »intet stort föds utan smärta», och framgång vinnes icke utan strid.

Här reste sig ett motstånd, som ingen annan än den bakom kulisserna initierade kunnat tänka sig. Gymnastiska Centralinstitutets lärarekollegium afgaf ett af institutets direktion infordradt utlåtande, och ur detta utlåtande, hvars »kläm» är en förhoppning, att direktionen ville på det kraftigaste afstyrka bifall till medicine licentiaten

Arvedsons framställning, må anföras ett par utdrag. På ett ställe heter det: »Antalet kvinnliga sökande till Kungl. Gymnastiska Centralinstitutet har under de sista 20 åren stundom varit mycket stort. Men anmärkningsvärdt är, att intresset för själfva gymnastiken synes härtill vara mindre orsak än den ekonomiska ställning, en god sjukgymnast kunnat bereda sig.» Och på ett annat ställe: »Det finnes dessutom icke större anledning från gymnastikens eller det allmännas intresse sedt, att upprätta privatinstitut för kvinnliga än för manliga gymnasters utbildning. Sökanden har emellertid icke, så vidt man kan se, tänkt på behovet af utbildning af manliga sjukgymnaster.»

Det förefaller verkligen att vara en idealism, som litet för mycket lefver sitt lif i det blå, när man förebrår folk, att de välja ett inbringande yrke, äfven om de icke förtäras af en brännande tro på gymnastikens rätt att vara själfändamål. Ett sådant sätt att resonnera påminner om juristernas *fiat justitia pereat mundus*, fritt tolkad: »lefve gymnastiken, död åt gymnasterna!» Och när man vill förmäna den sökande att upprätta en anstalt för kvinnliga sjukgymnaster, på den grund, att han icke också tänker upprätta en likadan anstalt för manliga sådana, så är det ungefär som om man ville neka en handverkare att sy kläder, därför att han inte också vill göra skor.

Öfverstelöjtnant Balck och major Scherstén hade emellertid en från lärarekollegiet afvikande mening i saken, i det de i en reservation framhöllo betydelsen af en sund konkurrens mellan Centralinstitutet och den privata gymnastikanstalten.

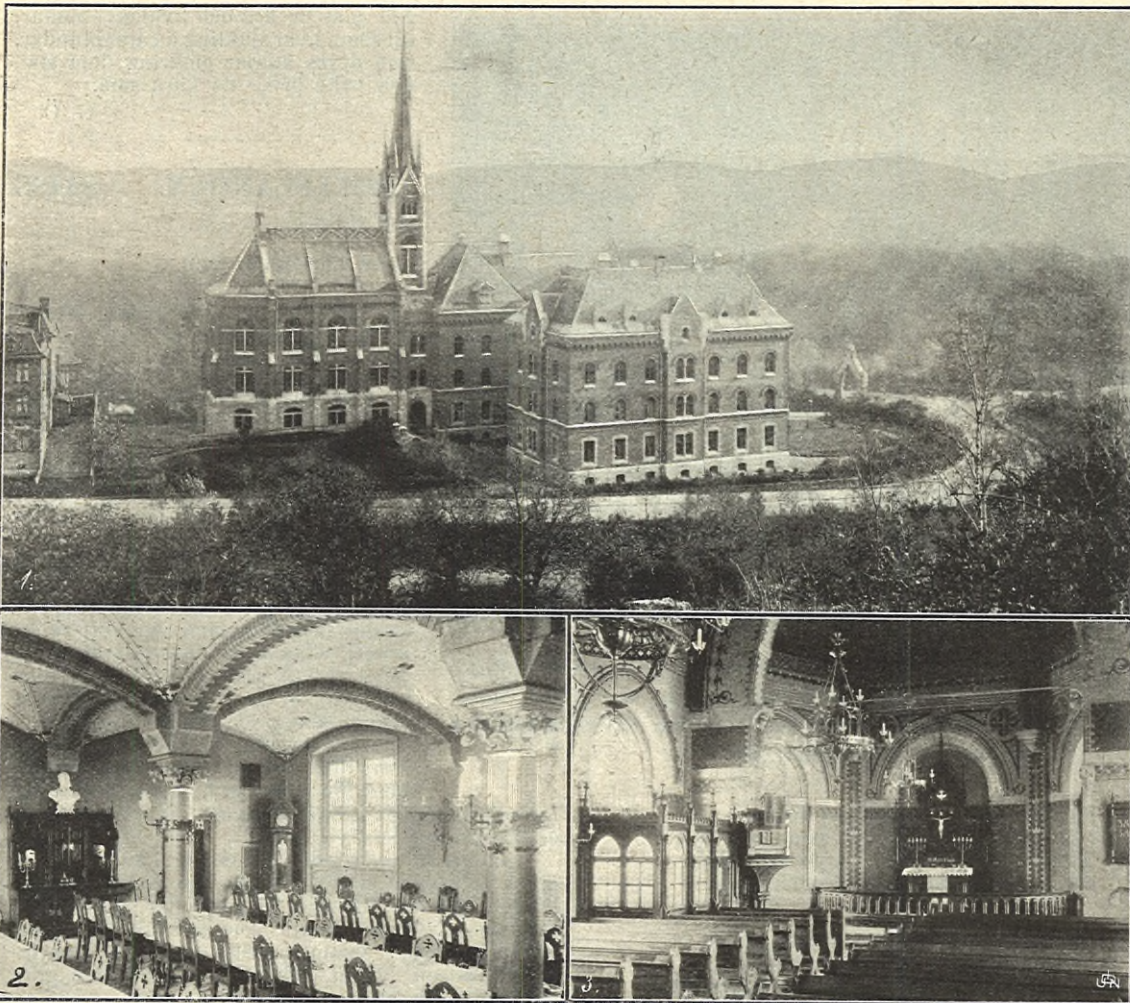
Och efter denna för förhållandena rätt belysande strid beviljades den 7 februari 1902 d:r A:s ansökan.

Institutets ändamål är att åt unga svenska och utländska kvinnor, som ägna sig åt gymnastikens utövning, meddela en därför erforderlig vetenskaplig underbyggnad och praktisk färdighet, hvarjämte institutet meddelar undervisning åt skolorungdom och med sjukgymnastik behandlar sådana sjuke, som däraf äro i behof. Vid institutet skall årligen börjas en tvåårig kurs med högst 30 elever i hvarje kurs. Sökande till ordinarie elevplats skall styrka sig äga kunskaper motsvarande inträdesfordringarna vid högre lärarinneseminarier, hafva en frisk och stark kropp, goda anlag för gymnastik samt ej hafva uppnått 30 års ålder.

Vid slutet af hvarje kurs anställes afgångsexamen i hufvudsakligen följande ämnen: anatomi, fysiologi och väfnadslära samt sundhetslära, rörelselära, sjukdomslära, pedagogisk gymnastik, sjukgymnastik och massage.

Institutet öfvervakas af en inspektor, f. n. docenten med. d:r A. Wide, och examina förrättas inför två censorer, hvilka f. n. äro öfverstelöjtnant V. Balck och medicine licentiaten R. F. Almqvist, båda lärare vid Centralinstitutet.

Institutets lokaler äro hufvudsakligen förlagda på Strömsborg, där institutet på nedra botten i byggnadens sydöstra hörn disponerar en föreläsningssal, en väldig sal för sjukgymnastik samt föreståndarens magnifika motagningsrum; icke att förglömma äro toaletterum o. d. samt »en tambur med 100 dubbelkrokade hängare», för att tala med förste

GÖTEBORGS ÄLDERDOMSHEM. 1. HEMMETS YTTRE. 2. MATSALEN. 3. KYRKAN. ANNA BACKLUND FOTO.

stadsläkaren i hans utlåtande om lokalerna, om hvilka han säger, att de äro »synnerligen lämpliga för sitt ändamål,» belysta och värmda, som de äro, med elektriskt ljus och centraluppvärmning samt försedda med utmärkt ventilationssystem.

Friskgymnastiken har sin lokal i K. F. U. M:s hus, där fröken *Falk* kommanderar, distinkt och klart som den hurtigaste löjtnant, och sin praktiska öfning i kommandering erhålla eleverna genom att tjänstgöra såsom gymnastiklärarinnor i Hedvig Eleonora församlings nya folkskola vid Valhallavägen, där så godt som hela gymnastikundervisningen bestrides från d:r A:s institut.

Vid institutet anställda lärare äro förutom d:r A. själf: professor *E. Müller* (anatomi), gymnastikdirektörerna fröken *Elin Falk*, fru *Ebba Herrman* och fröken *Alma Hässler* samt fröknarna *Hilda Lundqvist* och *Ingrid Wiksell*.

För närvarande deltaga inalles 19 utländska elever i institutets lektioner. Antalet patienter pr dag understiger sällan 100. De sjukdomar, som talrikast komma under behandling vid institutet, äro muskel- och ledgångsreumatism, försträckningar och ledvrickningar, benbrott, ryggradskrökningar, hjärtfel, nervsmärtor, förstoppning, förlamning och reumatisk hufvudvärk, men äfven neurasteni, hysteri, hypokondri, sjukdomar i njurar och urinblåsa m. m.

Ja, det där låter ju som vore Strömsborgs sjukgymnastiksal ett smärtans och lidandets hemvist, och måhända tyda väl därpå äfven de hiskliga grimaser, som exekveras af offren under små hvita, men ingalunda veka händer. Påfallande är dock det goda humör, hvarmed allt bedrifves, detta kanske till stor del beroende på den lugna hjärtlighet, som utstrålar från assistenterna fröknarna *Lundqvists* och *Wiksells* personer. Och den som, i likhet med undertecknad, endast har en lindrigare försträckning (förlåt! distorsion) att dra-

gas med, för honom ter sig institutet som fängelset i »Läderlappen»: »förbaskadt trefligt». Både patienter och gymnaster äro intressanta att iakttaga, och man får en ej ringa kännedom både om mänskligt lidande, om kvinnlighet och medkänsla samt om ungdomlig entusiasm för en uppgift.

Samlingen är också rätt kosmopolitisk. Doktorns skrifbordslådor svälla af bref med ut-

ländska frimärken, bref från alla världens kanter med förfrågningar och ansökningar rörande hans institut. Förbi mig fram till sin patient skyndar en smärt engelska med sitt diskreta sätt; snedt framför mig utöfvar en stadig holländsk fröken sin tystlåtna praktik, och vid en »galge» längre fram i salen har en snedryggig pojke råkat i händerna på en norsk tös, som i sin gymnastikdräkt ser ut som en liten käck »gut».

Doktor *Johan Arvedson*, på hvars skuldror hela denna rätt stora apparat ytterst hvilar, är född 1862, student 1881, medicine kandidat 1887, legitimerad sjukgymnast 1888, legitimerad läkare 1893, gymnastikdirektör 1894.

När man ser »doktorn» mottagande och undersökande nya patienter i föreläsningssalen, där då den unga kvinnliga skaran flockat sig omkring honom, andäktigt lyssnande till hans ord, då tycker man sig se en med sitt lif belåten man, en man på sin rätta plats i en verksamhet, som — förutom att den är ekonomiskt lyckosam — fyller hans lif med rikt intresse.

Och när man därjämte ger akt på doktors unga auditorium, så förstår man väl dessa ord i hans första ansökan: »Att öfverproduktion af kvinnliga gymnaster genom dylika kurser skulle uppstå, torde ej behöfva befaras, då nämligen många kvinnliga gymnaster genom ingående af äktenskap komma att upphöra med sin verksamhet.»

E. S—M.

UR DAGSKRÖNIKAN.

GÖTEBORGS ÄLDERDOMSHEM. Den stora västkuststaden vid Göta älfvs mynning låter gång på gång tala om sig genom sina allmännyttiga institutioner, hvilka också i många fall äro af den storslagna art, att de väl förtjäna uppmärksammas. I raden af filantropiska anstalter intar Göteborgs älderdoms hem ett framstående rum.

Denna anstalt, som under namn af Göteborgs fattighus grundades år 1726, är afsedd att möta åldringar, såväl manliga som kvinnliga, hvilka på grund af föregående bättre lefnadsförhållan-

PRINS GUSTAF ADOLF I STUDENTERSAMFUNDET I KRISTIANIA. 1. PRINSEN. 2. PRINSENS LÄRARE, SKOLEBESTYRER ORDING. 3. SYDPOLSFARAREN BORCHGREWINK. 4. DOCENTEN NORDENSKIÖLD. N. SKARPMOEN FOTO.

den kunna anses hafva rätt att af samhället fordra större förmåner och omsorgsfullare skydd än det, som kommunen är skyldig att ägna de individer, hvilka hänvisas till allmänna fattigvården. Den hufvudsakligaste kontingenten af de å Alderdomshemmet intagne utgöres »därför af hvad man kallar »pauvres honteux» samt af gamla fattiga tjänare, hvilka genom plikttrogna och långvariga tjänster gjort sig förtjänta af en tryggad och i ekonomiskt hänseende sorgfri ålderdom.

Ända till år 1896, då den n. v. byggnaden invigdes, voro de s. k. fattighusen belägna vid Stampgatan, men då dessa bostäder visade sig otidsenliga och ej tillräckliga, skänkte staden lämplig byggnadstomt för det nya hemmet samt dessutom en summa af 115,200 kr. med villkor att i utbyte erhålla de gamla fastigheterna å Stampen. Stora donationer tillföll dessutom inrättningen, hvilka möjliggjorde uppförandet af den praktfulla, slottsliknande byggnad, som nu, under namn af Alderdomshemmet, har sin plats vid norra sidan af Slottsskogen.

Byggnadsomkostnaderna uppgingo till cirka 430,000, och inköpen af nya inventarier till en summa af 30,000 kronor.

Ålderdomshemmets nuvarande fonder belöpa sig till ungefär 1,112,500 kronor.

Redan genom sitt yttre gör Alderdomshemmet ett imponant och mäktigt intryck, men ännu mer segras denna känsla, då man tager de inre anordningarna i betraktande.

Tanken på att man befinner sig inom murarne af en allmän välgörenhetsanstalt, en s. k. »försörjning», tränges oemotståndligt tillbaka, och man kan ej annat än i berömmande ordalag uttrycka sin förvåning öfver, hur allt här från det största till det minsta präglas af komfort och gedigen fin smak.

Det i hufvudentrén befintliga stora trappfönstret med sina glasmålade, blyinfattade rutor, som är en gåfva af hemmets för kort tid sedan afgångne ordförande, grosshandlare Arthur Seaton, förhöjer än mer utseendet i den breda och prydliga uppgången. Stämmingsfullt verkar den vackra, i ren gotisk stil hållna kyrkan, som är sammanhängande med själfva hufvudbyggnaden och i hvilken man inträder direkt från den luftiga, stora dubbeltrappan.

Då vår konung år 1898 hedrade Alderdomshemmet med ett besök, tillkännagaf han upprepade gånger sin beundran och uttalade såsom sin åsikt, att, fastän Göteborg visserligen vore rikets andra stad, den dock i fråga om allmännyttiga afgiftsfria inrättningar odöspubelt intoge första rummet.

A. B.—cd.

*

FRÅN NORGE meddela vi i dagsnumret ett par aktuella gruppbilder. Den ena återger prins Gustaf Adolf i Kristiania Studentersamfund. Bland öfriga närvarande märkas den svenske och den norske sydpolsfararen Otto Nordenskiöld och Carsten Borchgrewink. Docenten N. har nyligen, som bekant, i Kristiania hållit föredrag öfver sin sydpolsfärd med »Antarctic».

Den andra bilden framställer den nyss sammanträdde norska konsulatkommittén, som i händelse af konsulär skilsmässa mellan de båda skandinaviska rikena har till uppgift att för Norges vidkommande praktiskt granska de förhållanden, som därigenom skulle inträda. Äfven å svensk sida skall en liknande kommitté arbeta.

PÅ BARNENS SJUKSAL.

I.

DET är i salen så tyst och stilla, nu har han somnat, den sjuka lilla, som skrek på »mamma» så högljudt nyss. Sof godt, och dröm om din moders kyss!

Du ler i drömmen. Men när du vaknar, då »mamma» återigen du saknar, men sällskap har du, så många små, som dina känslor helt visst förstå.

DEN NYSS SAMMANTRÄDDA NORSKA KONSULATKOMMITTÉN. FRÅN VÄNSTER TILL HÖGER: GENERALKONSUL OTTESEN, KONSUL ANTH. B. NILSEN, MOSS, KONSUL JOACHIM GRIEG, BERGEN, SEKRETERAR BOHCKE, EXPEDITIONSCHEF BRÜN. N SKARPMOEN FOTO.

De äro tysta. De säkert sofva. Det höres snarkningar, sakta, doftva. — Till sist hvar liten af »syster» väcks, nu tändes ljus, nu är klockan sex.

Små barnaögon som stjärnor klara, och barnaarmar, så trinda, rara jag såg, men ock jag från mången fick en nästan slocknad och liflös blick.

Nu skall här sopas och dammas redan, och så ska vällingen ätas sedan. Det smakar hungriga magar bra, men mången ej någon mat vill ha.

När doktorn kommer, de ropa: »pappa!» och i hans rock de behändigt nappa. — men se, den lilla, som ligger där, hur blekt, hur tårtd hennes anlet är!

Där stannar doktorn och ned sig lutar, han lyssnar på hennes andetag, till »syster» hviskar: »nu snart hon slutar! Jag knappast hör hennes hjärtas slag.»

Än kämpar lifvet mot döden sakta. Hur svårt det är denna bild betrakta! Snart döden segrar. Det re'n är slut. Och nu hon föres ur rummet ut.

De andra titta och undra bara. De ej förstå, hvad »att dö» kan vara, och glömma sedan sin lilla vän, som först hos Gud de få se igen.

II.

Ruth har en docka och är så viktig, och Nisse, han har en häst med riktig båd' svans och man, och så ber han då att hennes docka nu låna få.

Han ska ej nacken af henne vrida, hon skall ju bara på »Brunte» rida! Och Ruth vill gärna sin »Ellen» se på hästen sitta. Hon börjar le.

Så får han dockan då med detsamma, och medan barnen i lekar glamma, går tiden fort, och de glömma lätt, att ej sin mamma i dag de sett.

Och »syster» måste till alla ila. Ja, »syster» hon får minsann ej hvila! Hon pysslar här hela dagen lång. De känna väl hennes tysta gång.

»När hem jag kommer, är granen plundrad!» en gosse klagar; men helt förundrad han hör, kamraten ej ens har rum för gran i hemmet. Då blir han stum.

När mat de ätit och kvällen stundar, till sömn hvar sjukling då åter blundar. Och deras änglar omkring dem stå och vaka öfver de kära små.

G. Ö.

TROLLSLÄNDAN. SKISS AF O—E.

(SLUT FR. FÖREG. N:R)

»SLUTET har jag glömt. Är den inte vacker?»

Lili rodnade.

»Ni är själf diktare?» sade hon.

»Jag diktar ibland. — En annan gång härute hoppas jag få citera mig själf.»

»Men inte skall ni göra er besvär att följa mig hit mera. Nu känner jag ju platsen så väl, och farligt är det då rakt inte.»

»Fröken Lili, hvad ni än säger, kan jag inte tillåta er fara så här långt bort ensam — och så — kanske är det förmätet, men jag ville se ert arbete växa fram, njuta af att se er tolka världluft och spirande lif. Glöm inte, att det är jag, som upptäcker specialtalang för vårstämningar.»

»Allt det där är så vänligt af er. Men tänk om ni försummar ert arbete för min skull. Mitt arbete har inte rättighet att inkräkta på ert. Ni tänker ju ha er afhandling färdig i år?»

»Ja visst. Men tror ni inte jag kan tänka på mina folksagor lika bra, när jag är här i sagolandet, som när jag sitter hemma eller på nationalbiblioteket! För ett ämne som det behöfs fantasi. Fantasiens måste sammansmälta alla fakta och intryck till en helhet, och hvar kunde man göra det bättre än här?»

»Hvad ert arbete måtte vara härligt! Det blir en dikt på prosa. — Jag undrar, hvad som kan vara skönare: att vara en stor författare eller en stor konstnär? Det är nog lika härligt. Den som ändå kunde bli en stor målare!»

»Därtill fordras, liksom till diktningskonst, först och främst djupa känslor. — De, som älska djupast, äro de största diktarna.»

»Säger ni det? Ni tror, att kärleken skapar de största konstnärerna, ni också —?»

»Hvarje konstnär måste känna djupt, och kärleken är den djupaste känslan. Den är stämningen i landskapet, timbren i dikten, anslaget på instrumentet, klangen i rösten.»

Lili såg upp från sitt arbete, ut öfver fälten och gnolade helt sakta: »comment vis-tu, toi, qui n'as pas d'amour?» »Tror ni att alla kunna älska?» sade hon så.

»Inte alla.»

Det uppstod en stunds tystnad. Solen hade stigit. Den första luftigt fina morgonstämningen var försvunnen. Lili steg upp.

»Nu är morgonen förbi,» sade hon. »Det är bäst att sluta för i dag.»

*

En jämnmulen himmel, ett fint, tätt regn, glänsande våta asfalttrottoarer. — Omöjligt, någon målning kunde ej blifva af i dag. Det var bra ledsamt, då man just nu skulle börja fixera vårstämningen. Hvem vet hur länge den komme att vara. — Frampå förmiddagen for också doktor Björck — Lilis ciceron — på några dagars påskbesök till bekanta i närheten af Paris, och Lili måste lofva honom att uppskjuta sitt arbete, tills han kom tillbaka.

— Det klarnade på eftermiddagen, och Lili öppnade balkongdörrarna till sitt rum. Hon sköt undan den blekblå hortensian och böjde sig ut. Det var så behagligt friskt efter regnet.

Det var sorgligt att behöfva vara overksam nu, då idéerna kommo och arbetsifvern glödde, men på samma gång hade det ett visst behag med sig att stanna af ett ögonblick och tänka på arbetet. Världluft förde med sig drömmar. Lili såg åter framför sig kullen vid St Germain, kände hur hon fäste naturens skönhet på den spända duken och hörde sin följeslagares vackra, böjliga röst. — Hvad den tafan skulle bli däjlig! I den vella Lili försvara sin ungdomsglädje. Sin själs hela friskhet skulle hon lägga i det arbetet.

— Lili lät sin blick viljelöst ledas af gatans starkaste färgfläckar, vårtoaletter i klarblått, rosa och grönt. Midt för henne låg Luxembourgsträdgården, och blicken följde mekaniskt de ut- och invandrande. Där gingo mest studenter med sina älskade. Svagt ljusgröna voro trädrens toppar innanför det höga gallret och vårens fågning meddelade sig åt människorna. Småningom började

Förnämsta tvättmedel

Äro och förblifva dock vid finare tvätt

HYLINS Ekonomi-Tvål

och vid gröfre tvätt (byk)

HYLINS Prima Tvätt-Tvål

»Det gör jag visst inte. — Men nu ska vi skämta! Hvad säger du om frukost uppe i Pavillon Henri IV och hemfärd i båt?»

»Jag ville så gärna, att vi sutte och talade litet mer med hvarandra. Jag vill så gärna höra dig tala, berätta om dig själf, om lifvet.»

Han såg litet otålig ut. Så kom det en blyxt i hans öga och ett leende.

»Lili, när ska vi gifta oss? I höst blir min afhandling färdig. Nästa vår blir jag promoverad.»

»Det var inte alls om sådant jag ville höra. Giftermålsämnet lägga vi ner. Jag skulle vilja, att du berättade mig något om dina framtidsplaner. Vet du, jag känner mig riktigt glad vid tanken på hvad en god och begåfvad man kan göra här i världen. Och jag känner mig lycklig öfver att få se ett sådant arbete på nära håll.»

»Mina framtidsplaner?»

»Ja, dina framtidsplaner. — Berätta!»

»Mina planer,» sade han dröjande. »Mina tankar upptagas så af min afhandling och af dig, att framtidsplanerna ej hinna få fasta konturer.»

Det uppstod en tryckande tystnad.

»Om vi i alla fall skulle gå till St: Germain och äta frukost,» sade Lili slutligen.

*

»Vet du, Henrik,» sade Lili, då morgonen åter fann dem vid Marly, »en sak är det, som synes mig så förunderlig och beundransvärd. Det är, när människor ha bestämda åsikter. Den som vill träda in i lifvet måste säkert ha sin ståndpunkt klar i religion åtminstone och helst också i politik och sociala frågor. Hvad jag alltid beundrat dem, som tänkt sig fram till något och lefvat efter det. Men för mig själf har det stått som något ouppnåeligt. Jag tror inte jag någonsin på allvar tänkt mig möjligheten af det för egen räkning, men nu syns det mig inte så omöjligt.»

»Du lilla barn, hvad det där låter snusförnuftigt. Och hvarför är det inte så omöjligt nu längre?»

»Du drifver med mig, men det får du inte. Du förstår mycket väl hvad jag menar. — Du skall ju lära mig att förstå de viktiga frågorna.»

»Du fordrar mycket.»

»Det tror jag inte du tycker. Men kanske uttryckte jag mig illa. Jag skulle bara så gärna vilja, att du berättade mig om din egen utveckling, om hur du kämpat dig till din ståndpunkt. Berätta mig det, så skall morgonluften träda fram ur min pensel aldeles af sig själf.»

»Du fordrar mycket, Lili,» sade han tvekande.

»Seså!» hon hotade leende med fingret. »I går ville du ingenting säga. — Tycker du det ringaste om mig, så gör som jag ber.»

Henrik Björck låg tyst och bet i ett grässtrå.

»Själfbekännelser på uppmaning ha alltid legat mig emot... Stämmingsmänniskor som jag låta ej gärna leda sig af andras stämning...»

»Men för att berätta mig om din utveckling behöfs väl inte någon särskild stämning. När du vill, skall jag säga dig hvad jag vet om mig själf. — Men, gudnås, det är så litet att säga. I solsknen har jag dansat och sett mest goda och glada människor. Men stundom har jag hört hviskas, att detta ej är verkliga lifvet, utan endast dröm. — Så kom du, och ville föra mig in i verkligheten.»

»Lili, stämmingsmänniskan är ömtålig. Skona mig från en upprifvande analys! Berätta hellre mera om dig själf.»

»Jag vill inte plåga dig, men säg mig något åtminstone! Är du fritänkare eller protestant?»

»Lili, jag är intetdera. — Jag älskar att vandra omkring i de gamla kyrkorna. Jag älskar St: Julien le pauvre, St: Etienne. Guldhjertan och votivtaflor tala varma känslors språk till mig och rökelsen, som försvinner och löser upp sina lätta moln i hvalfbågarna. — Åh, en af dessa äldsta små kyrkor! — Du ser en gammal kvinna på knä framför helgonbilden och hör ett doft mummel från biktstolen.»

»Du är katolik?»

»Anej, katolik är jag väl icke, men ur de gamla katolska kyrkornas dunkel bryter stämningen fram motståndslöst.»

»Och så glömmar du där din egentliga öfvertygelse?»

»Lili, du vet ej hvad det är att läsa många böcker. Hvem kan finna sig tillrädda med religionen i vår tid? — Men du, Lili, dväljs ännu i barnomens rosengård, och hvar aften knäpper du säkert dina händer till bön?»

»Lili,» sade han, då intet svar kom, »Lili vi skola inte mer tala om så allvarliga saker. Skratta då, rosenbarn! Ser du inte hur skogsnyfverna leka tittut bakom stammar och grenar? Där springer en ekorre. Vips! nu är den i trädtoppen. Ska vi skutta efter?»

»Jag har inte lust. Jag är också stämmingsmänniska, och nu har för en gångs skull allvaret farit i mig. Henrik, lek inte kurragömma med mig på det här viset. Tala med mig om dina tankar.»

»Lili, jag tänker, att du är den täckaste af alla varelsor.»

»Henrik, du har lofvat föra mig in genom lifvets port; hvarför dröjer du då? Du har lofvat berätta mig om stora och goda mäns tankar; hvarför gör du det inte? Jag söker dig, och du gömmer dig. Jag ber dig om stora tankar, och du ger mig endast små.»

Det var den aftonen Lili lade märke till Henrik Björcks händer. Det var vid middagsbordet. Lili var trött, ohägad att tala; hon såg likgiltigt omkring sig, och så kom hon att se Henrik Björcks händer. Hvita voro de, små för en man och smala. Långa voro fingrarna, veka och mjuka i rörelser.

Hon erfor en egendomlig känsla, och då senare på aftonen kanadensiskan sjöng, och den väldiga altstämman grep alla med sin mäktiga klang, följde Lili förströdt ackompanjatörens hvita händer på tangenterna.

Föga sof Lili den natten. I den första gryningen steg hon upp och öppnade fönsterluckorna. Hortensian på balkongen slokade, och på dess blad kröp en spindel. — »Araignée au matin grand chagrin...»

Det var förstämning öfver dem denna morgon, och föga talades.

»Henrik,» sade så Lili, efter att länge ha betraktat sitt arbete, »här målar jag och målar, men jag är rädd, att jag aldrig träffar det rätta. Så flyr vårstämningen från mig. Redan nu är så mycket borta af den.»

»Åh, det blir nog bra, det kommer nog. Tro blott, tro!... Jag tror på dig.»

»Gör du? Du tror ju inte på ditt eget arbete och inte på något annat heller.»

Han såg upp förvånad — »Så får min Lili inte säga. Först och främst tror jag på dig.»

Hon reste sig. Det hade kommit något otåligt öfver henne.

»Jag tror dig icke,» sade hon, »allt är endast stämning hos dig.»

Han rusade upp. »Lili,» sade han med kväfd stämma, kastade besinningslöst armarna om henne och kysste henne häftigt.

Med våldsamt ansträngning slet hon sig lös; båda stodo ett ögonblick tysta framför hvarandra. Så vände hon sig plötsligt om och började springa uppför sluttningen, sprang utan att se sig tillbaka. Andlöst sprang hon, som väntade hon att blifva förföljd. Snart syntes hon högst uppe; hennes klädning och ljusblå hattband fladdrade — så försvann hon.

Tåget, som ej ännu hunnit gå, förde henne åter till Paris och så började hon åter springa. — Utan att veta det tog hon vägen genom Luxembourgträdgården — hon sprang och sprang. Hon märkte ej de förbigåendes blickar, leenden och skratt, hon märkte ej, att någon följde henne på afstånd.

Så kom hon äntligen hem, till sitt lilla rum med balkongen. Hon kastade sig ned på den låga stolen vid balkongdörren och dolde ansiktet i händerna. Någon knackade, någon steg in, men hon märkte det ej. Hopkrupen satt hon på den låga stolen.

»Fröken Lili!»

Hon spratt till förskräckt.

»Det är jag, Olof Malm. Förlåt att jag kom så här, förlåt! Men jag såg er springa genom Luxembourgträdgården, och ni såg så upprörd ut. Jag måste komma och höra hvad som hänt. Säg mig, hvad är det?»

Lili svarade ej.

»Säg mig hvad är det? Ni har inte varit och arbetat på fjorton dagar? — Hvad är det? Ni måste säga mig hvad det är. — Jag är ju er gamla vän Olof Malm. Många gånger har jag varit ond på er. Kan jag nu inte få trösta er?... Lilla slända, lilla trollslända, säg mig hvad det är.» Hans röst blef vek.

Hon brast ut i en våldsamt gråt.

»Minns ni mardi gras?» sade hon.

»Mardi gras?»

»Minns ni hvad ni sade, när vi gingo hem? Alla mina dårskaper förebrådde ni mig och så...»

»Och så?»

»Talade ni om äkta konst och djupa känslor. Ni trodde inte att jag var mäktig vare sig konsten eller kärleken.»

»Och...»

»Och det där ljud inom mig, ljud inom mig upphörligt. Jag ville bli konstnär, jag ville känna den djupa kärleken.»

»Och så — — och så misslyckades jag. — Jag var ej färdig, kunde ej välja. — — Nu skall trollsländan aldrig mer kunna dansa i solstrimman.»

Hon såg upp. — Han satt med hufvudet i händerna och grät.

KONUNG OSCAR I ABBAZIA. 1. KONUNGEN FÖRETAGER EN UTFLYKT TILL MOLO'N MED REGERINGSÅNGAREN CLOTILD. 2. KONUNGEN MED SVIT PROMENERAR PÅ HAMNPIREN. FOTO FÖR IDUN AF E. JELUSSICH.

